

steljo in z mokrimi pertiči povijejo, a uboga grofica je umrla po grozoviti bridkosti v pol uri in ko so na pare jo polagali, se še je kadilo skozi usta in nos.

Jož. Hašnik.

Zoper napenjanje goved marsikaj rabijo. V prejšnjih časih so govedo sim in taj gonili, dokler da je začela sapa od živinčeta puhteti. V časi so vamp z nalašč za to iznajdenim nožem (troaker) prebodli in sapo izpušali; najboljša pa je cev iz gutaperha, kojo po gobci v vamp porinejo in sapo izpušijo; tudi zalivanje s petrolejem pomaga. Dne 21. septembra t. l. na Matevževo je nek mešetar kravi, koja je iz Celja v Šentjur na sejem prignana sred trga zaradi napenjenja na cesti padla, masele vina v uho vlil, in v tem trenutki krava odskoči — vetrovi derejo spredi in zadi iz krave, lastnik jo postavi na sejem in srečno proda.

Jož. Hašnik.

Dopisi.

Iz Gradca. (Deželni zbor) je imel že 12 javnih sej. Izmed raznih obravnjav omenimo le one stvari, ktere imajo za nas Slovence posebej ali pa za celo Štajersko večjo važnost. Sprejele so se štiri postave, namreč: o lovskih skaznicah, vsled kterih si mora vsak lovec za tri goldinarje na leto pri okrajnem glavarju lovsko skaznico (Jagdkarte) kupiti, če hoče na lov hoditi. Slovenski in konservativni poslanci so se zoper to postavo vpirali, pa liberalci so jo z večino sprejeli. Druga postava o nadzorovanji računov občinskih in okrajnih zastopov kakor drugih nižih javnih oblastnj se je z liberalno večino sprejela, dasiravno je poslanec Žolgar dosti tehtnih uzrokov zoper to postavo navajal. Tretja postava govori o zatirovanji kmetijstvu škodljivih rastlin. Slovenci so bili od kraja zoper to postavo, ker je preostre kazni imela. K sreči pa pri obravnavi dotičnega oddelka ni bilo zadostno število liberalcev v zbornici in slovenska s konservativno stranko je zmagala. Prav se jim je zgodilo. Po tem so slovenski poslanci tudi za to postavo glasovali, ker so odstranili, kar je preostro bilo. Četrta postava pa govori o povzdigi živinoreje, za katero so poslanci vseh strank glasovali. Tudi razdelitev nekaj občin v slovenskih krajih se je sprejela tam, kjer so dotične obravnave skončane bile; za podobni Ločica in Prekop pri Vranskem pa se je deželnemu odboru naložilo, dotične korake storiti, da se zaželjena razdelitev dokonča. — Srenjskemu zastopu celjskega mesta se je dovolilo, od vsakega psa v mestu 4 gl. na leto davka pobirati, 2 odstotka od najemnine pri stanovanjskih jematih in domovinsko pravico do 200 goldinarjev oddajati. Po takem se bodo mestni očetje še leži ko zdaj z visoko politiko pečali, ker bo dosti denarja. Kaj pa bodo meščani porekli, če bo vedno več davek?

Iz Celovca. Tukaj izhaja listič pod imenom „freie Stimmen“, kterega glavni namen je, vse kar je slovenskega z blatom ometavati in pošteno Slovence gđiti. V članku „die nationale Schultetze in Kärnten“ piše take bedarije, ka mora človek, kteri ima še nekoliko zdravega razuma, strmeti nad budalostjo pisateljevo. Jezi se namreč, da so se katehetje slovenskih šol pred nekterimi leti obrnili na slavno škofijstvo, ter prosili odstranitev onih okoliščin, ktere so krive, da naši slovenski otroci slovenskega katekizma brati ne znajo, ter smeši prositelje in miljuje pokojnega knezoškofa Valentin Wiery-a, da je ono prošnjo uslišal, ter tudi korake pri naučnem ministerstvu storil, akopram brez uspeha. Ker pa se možu dozdeva, da ona prošnja še ni odložena, ter da bi utegnili slovenski katehetje zopet enako prošnjo na novo škofijstvo odposlati, roti sedanjega knezoškofa Petra, da naj take „klerikalne heiss-sporne“ energično zavrne, ter jim dobro posveti. Revček! Naš milostljivi knezoškof bodo prošnjo takoj temeljito preiskali in po temeljitem preiskanji se pričrčali, da so pritožbe opravičene, ter da je uže skrajni čas, da se razmere naše šolske predruđacijske. Mi Slovenci popolno zaupamo novemu knezoškofu in tudi nimamo uzroka nad Njibovo poštenostjo dvomiti, ter smo preverjeni, da naš prečastiti g. vladika od svojega v prvem pastirskem listu izrečenega principa „Vsakemu svoje“ tudi nam Slovincem nasproti nikdar odstopili ne bodo, ter tako pokazali, da znajo drugače narodnostni mir okrepčevati, kakor „Freie Stimmen.“ Namen celega članka pa je, pri nas Slovincih zaupanje v našega milostivega gospoda knezoškofa omajati, kar se pa nikdar ne bode zgodilo in naj „Freie Stimmen“ še tako napenjajo se, vsaj jih poznamo kdo da so in kteri je njih pravi namen, vsaj imamo toliko zdravega razuma, da zamoremo pšenico od plev razločiti. Dobro je tudi to, da omenjenemu lističu uže zadnje ure teko, in v smrtinem boji ranjeni lev še nekoliko krog sebe bije, pa naj le bije, bojimo se ga nič in vkljub njegovemu rujovenju hočemo se probuditi in delovati z vsemi silami za povzdigo naroda našega slovenskega, do sedaj tolikanj zatiranega. Preuzvišenega našega knezoškofa pa zagotavljamo popolnega zaupanja in odkritosrčne naše ljubezni, ter prosimo, naj se tudi oni potegnejo za naše svete pravice, da tudi nam zasije milejše solnce srečne prihodnosti. — Vreme je tukaj jako slabo, dežuje v enomer, po planinah zapadel je sneg, a vendar se noče zjasniti. Kmetovalec vzdihnje, ker ne more vsega vsejati, ajdo je potreba požeti, a se ne da zbog slabega vremena. Bog nam pomagaj!

U.

Iz Šoštanja. (Nemškutarstvo.) Na Kranjskem se najde v sredi slovenske zemlje mesto Kočevje, v kojem trdi Nemci prebivajo, ali tudi pri nas na slov. Štajarskem se bode scasoma, kakor se kaže, trg Šoštanj tako ponemčil, da se

bi smel po vsej pravici „Štajarsko Kočevje“ imenovati. No, kmalu uže tukaj pošten kmetič piti in jesti ne bo dobil, ako ne bo znal nemško, saj smo uže zdaj tako daleč, da naš občinski predstavnik besedice slovenski ne zna! Šoštanjska gospoda se tako od nekdanj na nemčursko stran pomika, a dan danes uže vsak „spiesbürger“ in rokodelček okolo nemškutarske zastave pleše, katero nekateri nemški hlapčoni tukaj pridno razvijajo. — Zares, žalostno je za Šoštanj, da tukaj v nobenej gostilni, čeravno je skoro pri vsakej drugej hiši oštarija, ni najti slovenskega časnika, iz katerega bi si slovenski obiskovalci kaj novega prečitati zamogli! To je posebno za naše večje gostilne grdo, kojim izključljivo le slovenski kmetje pripomorejo k obstanku. Nemške časnike najdeš skoro v vsakej gostilni, v tukajšnjem „gasthofu“ še celo glasovito „Celjanko“, kojoj neki šoštanjski (?) dopisun tako pridno dopisuje, da mu bo morala gotovo kakšen „penzijon“ za njegovo delavnost zagotoviti. No, s tem še vendar se tolažimo, da je ovi pisac ravno tako umazan, kakor njegova „Celjanka“. Ta „gasthofski“ oštarijaš pa res lepo hvaležnost kaže slovenskim kmetom, koji so mu v tako kratkem času na noge pripomogli, da ima za peščico nemčurskih pivcev dva nemška časnika, za slovenske pivce pa, kterih so skoro vedno prostori polni — nobenega slovenskega lista! Na noge toraj, gostilničarji in tržani, kteri imate še kako iskrico narodnega duha v sebi, naročujte si pridneje slovenske časnike, zanimajte se posebno pri volitvah bolje za slovensko stvar, drugače zna kmalu naš lepi Šoštanj v širokem nemčurskem žrelu izginiti!

Opazovač.

iz Konjiškega okraja. (Drago zdravništvo.) Moja bolena teta Neža Mraz, posestnica v Žičah, si je dala zdravnika g. Premšaka iz Konjic v Žice, eno uro daleč, štirikrat pripeljati, in je srečno umrla. G. Premšak je računil za te štiri pote 158 gl. in se je pri sodnijskej obravnavi dne 19. avgusta t. l. s 100 gl. komaj zadovoljil. Revni njeni žlahti je pak ostalo vsakemu posebej 10 gl. dedšine.

Slake, 27. Kimovca 1881.

Miha Mraz.

iz Konjic. (Šolstvo.) Šolske razmere pri nas v prejšnjih letih, dokler so podučevali sami nemčurski učitelji, so čitateljem „Slovenskega Gospodarja“ uže dovolj znane in ni jih treba omeniti. Jako poboljšale so se razmere od časa, kar delata na naši petrazrednici vrla, narodna učitelja gospoda D. Sarajnik in Š. Cvahte. Vsa vneta za slovenski jezik si prizadevata, da se otroci v našem milem slovenskem jeziku izobražujejo. Pa tudi zvunaj šole marljivo slovenski narod podpirata. Nemški Konjičani se zarad tega zelo jezijo, mi pa kličemo tem vrlim narodnjakom iz srea doneč „Živijo“, ter prosimo, naj delata še dalje krepko za narodno omiko, ne bojé se

nemčurskih Konjičanov, pa tudi ne novega šolskega nadzornika.

Od sv. Trojice v Halozah. (Uboj). „Posvečujte mojo nedeljo in ona Vam boji sveta, kteri jo bo prestopil, ta bo umorjen.“ Te svetopisemske besede ljudje le prerado pozabljajo. Zanikrni kerčmarji godce najemljajo, ter „plese“ narejajo in to tim raje, čim svetejša je nedelja ali praznik. Zbralo se jih je na kvaterno nedeljo 25. t. m. nekaj razujzdancev — so li bili pri službi božji se ne vé, pri popoldanšnji gotovo ne — v neki krčmi na „ples“, kjer se začnejo prepirati, suvati in iz krčme zgnani, pod milim nebom pobijati. Janez Emeržič dobil jo je z polenom prek glave, da je še v noči svojo dušo izdehnil. — Sodnijska preiskava vbijavca spravlja na dan. Zreli ptički so se poskrili; le enega zasači žendarm, mu naloži 6 polen in „rajkelnov“, s kterimi so se ubijali in ga odpelje na Ptuj v zapor. Ljudje srečevajé ga s poleni obloženega „Gala“ majali so z glavami, rekoč: „S takim „rajkeljnom“ vola vbije, ne le človeka“ in „nesrečni otroci — nesrečnih starišev!“

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Svitli cesar nameravajo obiskati ruskega carja v Varšavi. Na Dunaj pa hoče priti italijanski kralj. Bližamo se važnim dogodkom, kajti Bismark baje hoče Trst, Kranjsko, Koroško, Štajersko, Tirol, Salzburg, gornjo in spodnjo Avstrijo vzeti našemu cesarju pa dati več turških dežel t. j. Bismark je bil in ostane naš največji sovražnik. Bog varuj Avstrijo! — Deželni zbori nekateri bodo še ta teden zaprti, med temi tudi štajerski. Tukaj so sklenoli domovinsko postavo preurediti, da bode srenja, v kateroj je kdo prostovoljno in pošteno preživel 10 let, imela zanj skrbeti, ne pa da bi ga rojstnej srenji poslala domov, kakor dosedaj. Ta postava bo kmetom prav pogodila. Dramlje pridejo k Celjskemu okraju. Slovenski poslanec g. dr. Šuc je zahteval, naj se južnej železnici prepové nekaterim tarifam za lesovine menjše nastavljati, marveč vsi trgovci z lesom naj plačujejo voznino po enakih tarifah. Lesni trgovci smejo hvaležni biti temu poslancu, da je sprožil tako važno reč. — Namesto g. dr. Bleiweisa je g. Graselli imenovan za namestnika deželskega glavarja na Kranjskem. — Tržaški zbor zahteva italijansko pravno akademijo; v Gorici bil je v državni zbor zopet izvoljen grof Koronini. Okolo 200 delavcev v Pragi je podpisalo do državnega zbora, naj ta nedeljsko delanje ostreje prepové; mnogi delavci morajo v mestih delati po nedeljah, pa ne dobijo nič več plačila; če niso voljni pa zgubijo službo. — Deželski predsednik baron Summer v Šleziji je nedavno pri nekej svečanosti bil pa se ni zapela cesarska pesen, ampak prusko-nemška „Wacht am Rhein“. — Hrvatski zbor je vse volitve potrdil ne zmeneč